ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ολομέλεια)
της 11ης Νοεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-488/01 P,

Jean-Claude Martinez, βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Montpellier (Γαλλία), εκπροσωπούμενος από τους F. Wagner και V. de Poulpiquet de Brescanvel, avocats,

αναιρεσείων,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 2 Οκτωβρίου 2001 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τρίτο πενταμελές τμήμα) επί της υποθέσεως Τ-222/99, Τ-327/99 και Τ-329/99, Martinez κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 2001, σ. II-2823), και με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

όπου οι έτεροι διάδικοι είναι

το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,** εκπροσωπούμενο από τους G. Garzón Clariana, J. Schoo και H. Krück, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ο **Charles de Gaulle,** βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Παρισιού (Γαλλία),

προσφεύγων πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ολομέλεια),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans (εισηγητή), C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues και A. Rosas, προέδρους τμημάτων, D. A. O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: R. Grass

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 11 Δεκεμβρίου 2001, ο J.-C. Martinez άσκησε, δυνάμει των άρθρων 225 ΕΚ και 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 2ας Οκτωβρίου 2001, T-222/99, T-327/99 και T-329/99, Martinez κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 2001, σ. II-2823, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή που είχε ασκήσει για την άκυρωση

της αποφάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 1999, για την ερμηνεία του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού του Κοινοβουλίου και για τη με αναδρομική ισχύ διάλυση της «Ομάδας τεχνικής συγκροτήσεως των ανεξάρτητων βουλευτών (ΤΣΑΒ) — Μικτή ομάδα» (στο εξής: επίδικη πράξη).

2 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, ο J.-C. Martinez υπέβαλε επίσης, δυνάμει του άρθρου 242 ΕΚ, αίτηση με την οποία ζήτησε να διαταχθεί η αναστολή εκτελέσεως της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 2002, C-486/01 P-R και C-488/01 P-R, Front national και Martinez κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 2002, σ. I-1843), για τον λόγο ότι η χορήγηση της αναστολής δεν ήταν ικανή να αποτρέψει τη σοβαρή και ανεπανόρθωτη βλάβη την οποία επικαλείτο ο αιτών.

Το νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 29 του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως ίσχυε κατά το χρόνο των πραγματικών περιστατικών (ΕΕ 1999, L 202, σ. 1, στο εξής: κανονισμός), το οποίο τιτλοφορείται «Σχηματισμός πολιτικών ομάδων», ορίζει τα εξής:

«1. Οι βουλευτές μπορούν να συγκροτήσουν ομάδες ανάλογα με την πολιτική τους τοποθέτηση

2. Μια πολιτική ομάδα απαρτίζεται από βουλευτές περισσοτέρων του ενός κρατών μελών. Ο ελάχιστος αριθμός βουλευτών που είναι απαραίτητος για τον σχηματισμό μιας πολιτικής ομάδας καθορίζεται σε είκοσι τρεις βουλευτές εάν ανήκουν σε δύο κράτη μέλη, σε δεκαοκτώ βουλευτές εάν ανήκουν σε τρία κράτη μέλη και σε δεκατέσσερις βουλευτές εάν ανήκουν σε τέσσερα ή περισσότερα κράτη μέλη.

3. Κάθε βουλευτής δεν μπορεί να ανήκει παρά σε μία μόνο πολιτική ομάδα.

4. Ο σχηματισμός μιας πολιτικής ομάδας πρέπει να δηλώνεται στον Πρόεδρο. Η δήλωση αυτή πρέπει να αναφέρει το όνομα της ομάδας, το όνομα των μελών της και τη σύνθεση του Προεδρείου της.

[...]»

4 Το άρθρο 30 του κανονισμού, το οποίο αφορά τους μη εγγεγραμμένους βουλευτές, ορίζει τα εξής:

«1. Οι βουλευτές που δεν ανήκουν σε καμία πολιτική ομάδα έχουν στη διάθεσή τους γραμματεία. Τις λεπτομέρειες ρυθμίζει το Προεδρείο κατόπιν προτάσεως του Γενικού Γραμματέα.

2. Το Προεδρείο ρυθμίζει επίσης το καθεστώς και τα κοινοβουλευτικά δικαιώματα των εν λόγω βουλευτών.»

5 Κατά το άρθρο 180 του κανονισμού, το οποίο αφορά την εφαρμογή του κανονισμού αυτού:

«1. Αν προκύψουν αμφιβολίες σχετικά με την εφαρμογή ή ερμηνεία του παρόντος κανονισμού, ο Πρόεδρος μπορεί, με την επιφύλαξη των σχετικών αποφάσεων που έχουν ήδη ληφθεί, να παραπέμψει το ζήτημα προς εξέταση στην αρμόδια επιτροπή.

Στην περίπτωση που πρέπει να ληφθεί απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 142, ο Πρόεδρος μπορεί επίσης να παραπέμψει το ζήτημα στην αρμόδια επιτροπή.

2. Η αρμόδια επιτροπή αποφασίζει αν απαιτείται να γίνει πρόταση τροποποιήσεως του Κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή, ακολουθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 181.

3. Αν η αρμόδια επιτροπή αποφασίσει ότι αρκεί μια ερμηνεία των υφισταμένων διατάξεων του Κανονισμού, τότε διαβιβάζει αυτή την ερμηνεία στον Πρόεδρο, ο οποίος ενημερώνει σχετικά το Κοινοβούλιο.

4. Αν μία πολιτική ομάδα ή τριάντα δύο τουλάχιστον βουλευτές αντιταχθούν στην ερμηνεία της αρμόδιας επιτροπής, το ζήτημα υποβάλλεται στο Κοινοβούλιο, το οποίο αποφασίζει επ' αυτού με σχετική πλειοψηφία εάν είναι παρόν τουλάχιστον το ένα τρίτο των βουλευτών του. Σε περίπτωση απορρίψεως, το ζήτημα παραπέμπεται εκ νέου στην επιτροπή.

5. Οι ερμηνείες για τις οποίες δεν έχει υποβληθεί ένσταση και οι ερμηνείες που έχουν γίνει δεκτές από το Κοινοβούλιο προστίθενται με πλάγια τυπογραφικά στοιχεία σαν ερμηνευτικές σημειώσεις του άρθρου ή των αντίστοιχων άρθρων μαζί με τις σχετικές αποφάσεις επί της εφαρμογής του Κανονισμού.

6. Οι ερμηνευτικές αυτές σημειώσεις πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη μελλοντική εφαρμογή και ερμηνεία των σχετικών άρθρων.

[...]»

Ιστορικό της διαφοράς

6 Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, μετά την ανακοίνωση, στις 19 Ιουλίου 1999, στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, του σχηματισμού νέας πολιτικής ομάδας με την ονομασία «Ομάδα τεχνικής συγκροτήσεως των ανεξαρτήτων βουλευτών (ΤΣΑΒ) — Μικτή ομάδα» (στο εξής: ομάδα ΤΣΑΒ), δηλωθείς σκοπός της οποίας ήταν να διασφαλίσει σε όλους τους βουλευτές την πλήρη άσκηση των βουλευτικών τους καθηκόντων, οι πρόεδροι των άλλων πολιτικών ομάδων εναντιώθηκαν στον σχηματισμό αυτής της πολιτικής ομάδας λόγω της μη συγγενούς πολιτικής τοποθετήσεως των βουλευτών που την αποτελούσαν. Εν συνεχεία, βάσει του άρθρου 180, παράγραφος 1, του κανονισμού, υποβλήθηκε στην επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων του Κοινοβουλίου (στο εξής: επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων) αίτηση ερμηνείας του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.

7 Με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1999, ο πρόεδρος της επιτροπής συνταγματικών υποθέσεων κοινοποίησε στην Πρόεδρο του Κοινοβουλίου τη ζητηθείσα ερμηνεία. Το έγγραφο αυτό είχε ως εξής:

«Κατά τη συνεδρίαση της 27ης και της 28ης Ιουλίου 1999, η επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων εξέτασε την αίτηση ερμηνείας του άρθρου 29, [παράγραφος] 1, του Κανονισμού, την οποία υπέβαλε η διάσκεψη των προέδρων κατά την από 21 Ιουλίου 1999 συνεδρίασή της.

Κατόπιν διεξοδικής ανταλλαγής απόψεων και με 15 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 1 αποχή, η επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων ερμηνεύει το άρθρο 29, [παράγραφος] 1, του Κανονισμού ως εξής:

Η δήλωση συστάσεως της [ομάδας ΤΣΑΒ] δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 29, [παράγραφος] 1, του [Κανονισμού].

Πράγματι, η δήλωση συστάσεως αυτής της ομάδας, ειδικότερα δε το παράρτημα 2 της επιστολής σχετικά με τη σύσταση που απευθυνόταν στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αποκλείει κάθε πολιτική συγγένεια. Παρέχει στα διάφορα συνυπογράφοντα μέρη πλήρη πολιτική ανεξαρτησία στο πλαίσιο αυτής της ομάδας.

Σας προτείνω να προσθέσετε ως ερμηνευτική σημείωση στο άρθρο 29, [παράγραφος] 1, το ακόλουθο κείμενο:

"Κατά την έννοια του άρθρου αυτού, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η σύσταση ομάδας που ομολογεί ανοιχτά ότι στερείται κάθε πολιτικού χαρακτήρα και κάθε πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μερών που την απαρτίζουν."

[...]»

8 Κατά την ολομέλεια της 13ης Σεπτεμβρίου 1999, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου κοινοποίησε στο Κοινοβούλιο το περιεχόμενο του εγγράφου αυτού. Κατόπιν εναντιώσεως της ομάδας ΤΣΑΒ, βάσει του άρθρου 180, παράγραφος 4, του κανονισμού, στην ερμηνευτική σημείωση που πρότεινε η επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων, η εν λόγω ερμηνευτική σημείωση υποβλήθηκε σε ψηφοφορία ενώπιον του Κοινοβουλίου, το οποίο την ενέκρινε με την πλειοψηφία των μελών του κατά την ολομέλεια της 14ης Σεπτεμβρίου 1999.

9 Εκτιμώντας ότι, υπό αυτές τις συνθήκες, το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας τους έβλαπτε, με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Οκτωβρίου 1999, ο J.-C. Martinez και ο C. de Gaulle άσκησαν προσφυγή με την οποία ζήτησαν την ακύρωση της επίδικης πράξεως.

10 Με χωριστό δικόγραφο ο J.-C. Martinez και C. de Gaulle υπέβαλαν, δυνάμει του άρθρου 242 ΕΚ, αίτηση αναστολής εκτελέσεως της επίδικης πράξεως. Με διάταξη της 25ης Νοεμβρίου 1999, T-222/99 R, Martinez και de Gaulle κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1999, σ. II-3397), ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου δέχθηκε την αίτηση αυτή, επιφυλασσόμενος συγχρόνως ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

11 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκρινε παραδεκτή την προσφυγή των J.-C. Martinez και C. de Gaulle, την απέρριψε όμως ως αβάσιμη.

Επί του παραδεκτού

12 Όσον αφορά, καταρχάς, το παραδεκτό της εν λόγω προσφυγής, το Πρωτοδικείο απέρριψε τις ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε το Κοινοβούλιο, οι οποίοι στηρίζονταν, αφενός, στον ισχυρισμό ότι η επίδικη πράξη δεν δύναται να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου νομιμότητας από τον κοινοτικό δικαστή και, αφετέρου, στον ισχυρισμό ότι η εν λόγω πράξη δεν αφορά τους προσφεύγοντες άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.

13 Όσον αφορά τον προβληθέντα από το Κοινοβούλιο λόγο απαραδέκτου που αντλείται από τον απρόσβλητο χαρακτήρα της επίδικης πράξεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τις σκέψεις 59 έως 62 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι μια τέτοια πράξη —κατά το μέτρο που θίγει τους όρους ασκήσεως, εκ μέρους των συγκεκριμένων βουλευτών, των βουλευτικών τους καθηκόντων— δεν μπορεί να αναχθεί σε πράξη που σχετίζεται με τη στενή εσωτερική οργάνωση των εργασιών του Κοινοβουλίου, αλλά πρέπει, ως εκ τούτου, να μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου νομιμότητας από τον κοινοτικό δικαστή, σύμφωνα με το άρθρο 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ.

14 Εξετάζοντας την ένσταση με την οποία το Κοινοβούλιο αμφισβήτησε τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 65 έως 72 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, έκρινε ότι η επίδικη πράξη αφορά τους προσφεύγοντες άμεσα και ατομικά.

15 Ως προς την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές, το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, έκρινε, ειδικότερα, ότι:

«Όσον αφορά το αν η πράξη της 14ης Σεπτεμβρίου 1999 αφορά άμεσα τους προσφεύγοντες, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, υπό το φως της προεκτεθείσας στις σκέψεις 59 και 60 αναλύσεως, ότι η εν λόγω πράξη κωλύει, χωρίς να απαιτείται συμπληρωματικό μέτρο, τους J.-C. Martinez και C. de Gaulle [...] να οργανωθούν, μέσω της ομάδας ΤΣΑΒ, σε πολιτική ομάδα υπό την έννοια του άρθρου 29 του κανονισμού, πράγμα το οποίο θίγει τις συνθήκες ασκήσεως των καθηκόντων τους. Συνεπώς, η προαναφερθείσα πράξη πρέπει να θεωρηθεί ότι θίγει τους προσφεύγοντες αυτούς άμεσα.»

16 Όσον αφορά τη δεύτερη από τις προϋποθέσεις αυτές, με τη σκέψη 72 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η επίδικη πράξη αφορά τους προσφεύγοντες ατομικά, λόγω περιστάσεων που διαφοροποιούν την κατάστασή τους από αυτήν οποιουδήποτε άλλου προσώπου.

17 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον προβληθέντα από το Κοινοβούλιο λόγο απαραδέκτου και, με τη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, έκρινε η προσφυγή ακυρώσεως των J.-C. Martinez και C. de Gaulle έπρεπε να κηρυχθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

18 Όσον αφορά, περαιτέρω, την ουσία της προσφυγής, το Πρωτοδικείο κατέταξε τα επιχειρήματα των προσφευγόντων σε έξι λόγους ακυρώσεως.

19 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από τον ισχυρισμό ότι η επίδικη πράξη βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 81 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι «[η] διάταξη αυτή, η οποία περιέχεται στο άρθρο που αφορά τον "σχηματισμό των πολιτικών ομάδων", πρέπει κατ' ανάγκη να θεωρηθεί ότι εννοεί ότι οι βουλευτές που επιλέγουν να συστήσουν ομάδα στο Κοινοβούλιο μπορούν να το πράξουν μόνο βάσει της συγγενούς πολιτικής τοποθετήσεώς τους. Συνεπώς, από το γράμμα καθαυτό του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού, σε συνδυασμό με τον τίτλο του άρθρου στο οποίο εντάσσεται, συνάγεται ότι πρέπει να απορριφθεί η άποψη των αιτούντων η οποία βασίζεται στον παρεμπίπτοντα χαρακτήρα του περί συγγενούς πολιτικής τοποθετήσεως κριτηρίου που περιέχει η διάταξη αυτή».

20 Επιπλέον, με τις σκέψεις 85 και 92 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η παλαιότερη στάση του Κοινοβουλίου έναντι των δηλώσεων περί σχηματισμού άλλων πολιτικών ομάδων και η απουσία αντιδράσεως εκ μέρους του Κοινοβουλίου έναντι της ανομοιογενούς συμπεριφοράς των μελών της ίδιας πολιτικής ομάδας κατά την ψηφοφορία της ολομέλειας δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως απόδειξη του προαιρετικού χαρακτήρα της προϋποθέσεως περί πολιτικής συγγενείας του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού. Συγκεκριμένα, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, η στάση του Κοινοβουλίου έναντι των δηλώσεων περί σχηματισμού άλλων πολιτικών ομάδων πρέπει να θεωρηθεί ότι εκφράζει απλώς «μια διαφορετική εκτίμηση από την παρούσα [...] όσον αφορά την τήρηση της επιταγής περί πολιτικής συγγενείας», ενώ ο ετερογενής χαρακτήρας των ψήφων των μελών της ίδιας πολιτικής ομάδας δεν πρέπει να θεωρείται «ως ένδειξη ελλείψεως πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών αυτών, αλλά ως η εκδήλωση της αρχής της ανεξαρτησίας της εντολής του βουλευτή», η οποία καθιερώνεται με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της πράξεως της 20ής Σεπτεμβρίου 1976, περί εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση καθολική ψηφοφορία (ΕΕ L 278, σ. 5), και με το άρθρο 2 του κανονισμού.

21 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και παράβαση των διατάξεων του κανονισμού, καθώς και από έλλειψη νομικής βάσεως της επίδικης πράξεως, καθόσον, κατά τους προσφεύγοντες, το Κοινοβούλιο κακώς ήλεγξε αν ο σχηματισμός της ομάδας ΤΣΑΒ συνάδει προς τις διατάξεις του άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού και θεώρησε ότι τα μέλη που απαρτίζουν την ομάδα αυτή δεν έχουν συγγενή πολιτική τοποθέτηση, το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, επισήμανε, καταρχάς, ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 180 του κανονισμού, «το Κοινοβούλιο είναι αρμόδιο να μεριμνά, ενδεχομένως μέσω της υποβολής του ζητήματος στην κρίση της επιτροπής συνταγματικών υποθέσεων, για την ορθή εφαρμογή και ερμηνεία του εσωτερικού κανονισμού του. Προς τούτο, είναι ειδικότερα αρμόδιο να ελέγχει, όπως έπραξε εν προκειμένω, την τήρηση, εκ μέρους της ομάδας της οποίας ο σχηματισμός δηλώνεται στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 4, του κανονισμού, της επιταγής περί πολιτικής συγγενείας την οποία προβλέπει η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου. Η άρνηση μιας τέτοιας αρμοδιότητας ελέγχου του Κοινοβουλίου θα ανάγκαζε το Κοινοβούλιο να στερήσει τη δεύτερη διάταξη από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα».

22 Εξετάζοντας, περαιτέρω, το ζήτημα του εύρους της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει το Κοινοβούλιο στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας ελέγχου, το Πρωτοδικείο επισήμανε, με τη σκέψη 102 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι ούτε το άρθρο 29 ούτε κάποια άλλη διάταξη του κανονισμού ορίζουν την έννοια της πολιτικής συγγενείας. Με τη σκέψη 103 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, συνεπώς, ότι «τεκμαίρεται ότι υπάρχει πολιτική συγγένεια, έστω και ελάχιστη, μεταξύ των βουλευτών οι οποίοι δηλώνουν ότι συγκροτούν ομάδα κατ' εφαρμογήν [του άρθρου 29 του κανονισμού]». Εντούτοις, με τη σκέψη 104 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το τεκμήριο αυτό δεν πρέπει να θεωρείται αμάχητο, δεδομένου ότι, το Κοινοβούλιο διαθέτει, δυνάμει της αρμοδιότητάς του ελέγχου, «την εξουσία να εξετάζει αν τηρήθηκε η επιταγή του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού οσάκις [...] οι βουλευτές οι οποίοι δηλώνουν τον σχηματισμό ομάδας αποκλείουν ανοιχτά κάθε πολιτική συγγένεια μεταξύ τους, παραβιάζοντας έτσι προδήλως την ανωτέρω επιταγή».

23 Εξετάζοντας, τέλος, το βάσιμο της εκτιμήσεως στην οποία προέβη εν προκειμένω το Κοινοβούλιο σχετικά με τη μη τήρηση, εκ μέρους της ομάδας ΤΣΑΒ, της επιταγής περί πολιτικής συγγενείας, το Πρωτοδικείο —βάσει μιας εις βάθος αναλύσεως του περιεχομένου της δηλώσεως περί σχηματισμού της εν λόγω ομάδας, καθώς και του από 13 Σεπτεμβρίου 1999 εγγράφου που οι βουλευτές της Liste Bonino απηύθυναν

στους λοιπούς βουλευτές— συνήγαγε, με τη σκέψη 120 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι «ορθώς το Κοινοβούλιο θεώρησε ότι από τη δήλωση περί σχηματισμού της ομάδας ΤΣΑΒ προέκυπτε πλήρης και πρόδηλη έλλειψη πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μερών που απαρτίζουν την ομάδα αυτή. Προβαίνοντας στη διαπίστωση αυτή, το Κοινοβούλιο δεν αυτοδιορίστηκε κριτής της πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών της ομάδας αυτής, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων. Διαπίστωσε μόνον, λαμβάνοντας υπόψη την προεκτεθείσα δήλωση, ότι τα εν λόγω μέλη ομολογούσαν ανοιχτά την έλλειψη κάθε τέτοιας φύσεως συγγενείας, ανατρέποντας έτσι μόνα τους το μαχητό τεκμήριο περί της υπάρξεως πολιτικής συγγενείας [...]. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορούσε παρά να συναχθεί ότι η ομάδα ΤΣΑΒ δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού, άλλως η εν λόγω διάταξη θα εστερείτο κάθε πρακτικής αποτελεσματικότητας».

24 Όσον αφορά τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση έναντι των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, το Πρωτοδικείο, αφού έκρινε παραδεκτή την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβλήθηκε κατά των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού, την απέρριψε ως αβάσιμη.

25 Το Πρωτοδικείο επισήμανε ιδιαίτερα, με τη σκέψη 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι οι εν λόγω διατάξεις «αποτελούν μέτρα εσωτερικής οργανώσεως δικαιολογούμενα από πλευράς των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του Κοινοβουλίου, των σχετικών με τη λειτουργία του δεσμεύσεων και των ευθυνών και στόχων που του αναθέτει η Συνθήκη [ΕΚ]». Με τη σκέψη 152 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο πρόσθεσε ότι η διαφορά που εισάγουν τα άρθρα 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού μεταξύ των δύο κατηγοριών βουλευτών δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι βουλευτές που ανήκουν σε πολιτική ομάδα πληρούν, εν αντιθέσει προς εκείνους που ασκούν τα καθήκοντά τους ως μη εγγεγραμμένοι βουλευτές κατά τους όρους που θέτει το Προεδρείο του Κοινοβουλίου, την επιταγή του κανονισμού που υπαγορεύεται από την επιδίωξη θεμιτών σκοπών. Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ειδικότερα την αναγκαιότητα αποτελεσματικής οργανώσεως των εργασιών και των διαδικασιών του οργάνου προκειμένου να καταστεί δυνατή η έκφραση κοινών πολιτικών βουλήσεων και η επίτευξη συμφωνιών, τη σημασία της ευθύνης του Κοινοβουλίου κατά την εκπλήρωση της αποστολής που έχει ανατεθεί από τη Συνθήκη στην Κοινότητα και στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως των αναγκαίων για την εκπλήρωση αυτής της αποστολής πράξεων, καθώς και την ανάγκη υπερβάσεως των τοπικών πολιτικών ιδιαιτεροτήτων και προωθήσεως της ευρωπαϊκής ολοκληρώσεως στην οποία αποσκοπεί η Συνθήκη.

26 Επιπλέον, με τις σκέψεις 155 και 165 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι διαφορές στη μεταχείριση μεταξύ των μη εγγεγραμμένων βουλευτών και των βουλευτών που αποτελούν μέλη πολιτικής ομάδας δεν απορρέουν από την επίδικη πράξη ή από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού, αλλά από μια σειρά άλλων εσωτερικών διατάξεων του Κοινοβουλίου, που παρατίθενται στη σκέψη 156 της ίδιας αποφάσεως, κατά των οποίων δεν προβλήθηκε καμία ένσταση ελλείψεως νομιμότητας.

27 Όσον αφορά το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο η επίδικη πράξη επιφέρει αδικαιολόγητη διάκριση, καθόσον απαγορεύει τον σχηματισμό της ομάδας ΤΣΑΒ ενώ, κατά την παρούσα και τις προγενέστερες κοινοβουλευτικές περιόδους, έγινε δεκτός ο σχηματισμός διαφόρων άλλων τεχνικών ομάδων, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 171 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, εφόσον το Κοινοβούλιο ορθώς διαπίστωσε ότι η ομάδα ΤΣΑΒ δεν υφίσταται διότι η περί σχηματισμού δήλωσή της δεν συνάδει με το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού, για τον λόγο ότι τα μέλη που την απαρτίζουν είχαν αποκλείσει ρητώς την ύπαρξη κάθε πολιτικής συγγενείας μεταξύ τους και οποιουδήποτε πολιτικού χαρακτήρα της ομάδας, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να επικαλεσθούν λυσιτελώς τη διαφορετική εκτίμηση στην οποία προέβη το Κοινοβούλιο όσον αφορά ορισμένες προγενέστερες δηλώσεις περί σχηματισμού κοινοβουλευτικών ομάδων. Το Πρωτοδικείο διευκρίνισε, με τη σκέψη 172 της ίδιας αποφάσεως, ότι οι προσφεύγοντες δεν αμφισβήτησαν την άποψη του Κοινοβουλίου κατά την οποία, εν αντιθέσει προς τους βουλευτές που δήλωσαν τον σχηματισμό της ομάδας ΤΣΑΒ, οι βουλευτές που δήλωσαν τον σχηματισμό των διαφόρων αυτών ομάδων σε καμία περίπτωση δεν αποποιήθηκαν ανοικτά κάθε πολιτική συγγένεια μεταξύ τους.

28 Εξετάζοντας τα επιχειρήματα που αντλούνται από την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 184 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η απουσία αντιρρήσεως εκ μέρους του Κοινοβουλίου όσον αφορά τη δήλωση περί σχηματισμού ομάδων που δεν εμφανίζουν χαρακτηριστικά ίδια με αυτά της ομάδας ΤΣΑΒ δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως σαφής διαβεβαίωση η οποία δημιούργησε, στην αντίληψη των βουλευτών που δήλωσαν τον σχηματισμό της ομάδας αυτής, βάσιμες προσδοκίες όσον αφορά τη συμφωνία του σχηματισμού της εν λόγω ομάδας με το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού. Με τη σκέψη 185 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο επισήμανε συναφώς ότι, από της δηλώσεως περί σχηματισμού της ομάδας ΤΣΑΒ, τέθηκε υπό αμφισβήτηση η συμφωνία του σχηματισμού της ομάδας αυτής προς την ως άνω διάταξη και ότι από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι οι βουλευτές που προέβησαν στη δήλωση αυτή είχαν λάβει, μεταξύ του χρονικού σημείου της θέσεως υπό αμφισβήτηση της νομιμότητας της ομάδας τους και της εκδόσεως της επίδικης πράξεως, κάποια συγκεκριμένη διαβεβαίωση από οποιοδήποτε όργανο του Κοινοβουλίου, η οποία να μπορεί να θεωρηθεί αιτία δικαιολογημένης εκ μέρους τους εμπιστοσύνης.

29 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων κατά το οποίο η ύπαρξη πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών ορισμένων πολιτικών ομάδων ήταν αμφίβολη κατά τις πρόσφατες ψηφοφορίες επί ευαίσθητων πολιτικών ζητημάτων, ενώ τα μέλη της ομάδας ΤΣΑΒ επέδειξαν, στην περίπτωση αυτή, μεγάλη πολιτική συνοχή, το Πρωτοδικείο επισήμανε, με τη σκέψη 191 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, αφενός, ότι οι προσφεύγοντες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι οι πολιτικές αυτές ομάδες είχαν παραδεχτεί ανοιχτά, όπως η ομάδα ΤΣΑΒ, ότι στερούνται κάθε πολιτικού χαρακτήρα και, αφετέρου, ότι ο ετερογενής χαρακτήρας των ψήφων επί ειδικών ζητημάτων μελών που ανήκουν στην ίδια πολιτική ομάδα δεν μπορεί να θεωρηθεί τέτοιο στοιχείο.

30 Όσον αφορά τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από την παραβίαση της αρχής περί δημοκρατίας, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, με τη σκέψη 200 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, «μολονότι η αρχή περί δημοκρατίας αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως [...], δεν απαγορεύει στο Κοινοβούλιο να θεσπίζει μέτρα εσωτερικής οργανώσεως σκοπούντα, όπως οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού, να του παράσχουν τη δυνατότητα να εκπληρώσει κατά τον καλύτερο τρόπο, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τον θεσμικό ρόλο και τους σκοπούς που του αναθέτουν οι Συνθήκες [...]». Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, ενώ οι μη εγγεγραμμένοι βουλευτές δεν έχουν, στο πλαίσιο της ασκήσεως των καθηκόντων τους, μια σειρά κοινοβουλευτικών, χρηματοοικονομικών, διοικητικών και υλικών προνομίων που αναγνωρίζονται στις πολιτικές ομάδες, η κατάσταση αυτή δεν απορρέει ούτε από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού ούτε από την επίδικη πράξη, αλλά από τα παρατεθέντα στη σκέψη 156 της ίδιας αποφάσεως στοιχεία της εσωτερικής οργανώσεως του Κοινοβουλίου, η νομιμότητα των οποίων δεν αμφισβητήθηκε από τους προσφεύγοντες.

31 Όσον αφορά τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, το Πρωτοδικείο επισήμανε, με τη σκέψη 232 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η εν λόγω αρχή μπορεί να εφαρμοστεί στο πεδίο της εσωτερικής οργανώσεως του Κοινοβουλίου, δεν έχει απόλυτο χαρακτήρα και η άσκηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι μπορεί να συνοδεύεται από περιορισμούς που εξυπηρετούν θεμιτούς σκοπούς, κατά το μέτρο που οι εν λόγω περιορισμοί δεν συνιστούν, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και αφόρητη επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία του δικαιώματος αυτού. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 233 της

ίδιας αποφάσεως, ότι η αρχή της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι δεν απαγορεύει στο Κοινοβούλιο να εξαρτά, στο πλαίσιο της εξουσίας εσωτερικής οργανώσεως που διαθέτει, τον σχηματισμό ομάδας βουλευτών από την τήρηση της επιταγής περί υπάρξεως πολιτικής συγγενείας, υπαγορευόμενης από θεμιτούς σκοπούς, και να απαγορεύει, όπως προκύπτει από την επίδικη πράξη, τον σχηματισμό ομάδας η οποία, όπως η ομάδα ΤΣΑΒ, προδήλως δεν πληροί την προϋπόθεση αυτή.

32 Όσον αφορά τον έκτο και τελευταίο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από τη μη τήρηση των κοινών κοινοβουλευτικών παραδόσεων των κρατών μελών, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 240 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η νομολογία σύμφωνα με την οποία, κατά τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ο κοινοτικός δικαστής πρέπει να εμπνέεται από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, στις κοινές κοινοβουλευτικές παραδόσεις των κρατών αυτών, η επίδικη πράξη, κατά το μέτρο που απαγορεύει τον σχηματισμό ομάδων των οποίων τα μέλη παραδέχονται, όπως εν προκειμένω, ότι δεν υπάρχει καμία πολιτική συγγένεια μεταξύ τους, δεν μπορεί να κριθεί αντίθετη προς την κοινή κοινοβουλευτική παράδοση των κρατών μελών. Συναφώς, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε, με τις σκέψεις 241 και 242 της ίδιας αποφάσεως, ότι από τα στοιχεία που παρέσχαν οι προσφεύγοντες με τα υπομνήματά τους προκύπτει, στην καλύτερη περίπτωση, ότι ο σχηματισμός τεχνικών ή μικτών ομάδων επιτρέπεται σε ορισμένες εθνικές κοινοβουλευτικές συνελεύσεις, αλλά ότι, αντιθέτως, βάσει των στοιχείων αυτών δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι τα εθνικά κοινοβούλια που εξαρτούν, όπως το Κοινοβούλιο, τον σχηματισμό ομάδας στο πλαίσιό τους από την ύπαρξη πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών της δίδουν, προκειμένου περί δηλώσεως σχηματισμού ομάδας ανάλογης προς τη δήλωση σχηματισμού της ομάδας ΤΣΑΒ, ερμηνεία ίδια με εκείνη που έδωσε το Κοινοβούλιο στην επίδικη πράξη. Κατά το Πρωτοδικείο, τα στοιχεία αυτά δεν επιτρέπουν ομοίως να συναχθεί ότι ο σχηματισμός ομάδας, όπως η ομάδα ΤΣΑΒ, της οποίας τα μέλη δηλώνουν ρητώς ότι αυτή στερείται κάθε πολιτικού χαρακτήρα, θα ήταν εφικτός στην πλειονότητα των εθνικών κοινοβουλίων.

33 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε την ασκηθείσα ενώπιόν του προσφυγή ακυρώσεως.

Η αίτηση αναιρέσεως

34 Με την αίτησή του αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να ακυρώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να κάνει δεκτή την προσφυγή που άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου ή, εν πάση περιπτώσει, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου και να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας.

35 Προς στήριξη της αιτήσεώς του, ο ΜΜ προβάλλει έξι λόγους αναιρέσεως. Ο πρώτος αντλείται από τον ισχυρισμό ότι η επίδικη πράξη στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού· ο δεύτερος λόγος αντλείται από την έλλειψη νομικής βάσεως του ελέγχου που άσκησε το Κοινοβούλιο όσον αφορά τη συμφωνία της δηλώσεως της ομάδας ΤΣΑΒ προς το άρθρο αυτό, από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και από παράβαση των διατάξεων του κανονισμού· ο τρίτος λόγος αντλείται από παραβίαση έναντι των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως· ο τέταρτος λόγος αντλείται από παραβίαση της αρχής περί δημοκρατίας· ο πέμπτος λόγος αντλείται από παραβίαση της αρχής της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και ο τελευταίος λόγος από μη τήρηση των κοινών κοινοβουλευτικών παραδόσεων των κρατών μελών.

36 Το Κοινοβούλιο ζητεί να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως ως εν μέρει απαράδεκτη και εν μέρει αβάσιμη, καθώς και να καταδικαστεί ο J.-C. Martinez στα δικαστικά έξοδα.

37 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνηστεί ότι, δυνάμει του άρθρου 119 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, το Δικαστήριο μπορεί, κατά πάσα στάση της δίκης, να την απορρίψει με αιτιολογημένη διάταξη χωρίς να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

38 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez υποστηρίζει ότι η επίδικη πράξη στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού. Συναφώς, ισχυρίζεται ότι ο όρος «πολιτική συγγένεια» της διατάξεως αυτής πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει τον σχηματισμό ομάδων βουλευτών πέρα από εθνικά σύνορα και ευνοεί τη δημιουργία ιδεολογικής ή άλλου είδους αλληλεγγύης εις βάρος της πολιτικής τους τοποθετήσεως σε εθνικό επίπεδο. Εν προκειμένω, η επιδιωκόμενη αλληλεγγύη είναι η βούληση των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ να έχουν τα ίδια δικαιώματα και προνόμια με αυτά που απολαύουν οι άλλες πολιτικές ομάδες. Κατά την άποψη του J.-C. Martinez —ο οποίος επισημαίνει, συναφώς, την ύπαρξη εντός του σημερινού Κοινοβουλίου πολιτικής ομάδας με ισχυρό τεχνικό χαρακτήρα που δεν αποτέλεσε αντικείμενο αμφισβητήσεων, ήτοι της ομάδας «Ευρώπη της Δημοκρατίας και της Διαφοράς»—, το Κοινοβούλιο, μη επιτρέποντας τον σχηματισμό της ομάδας ΤΣΑΒ, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας, ενώ το Πρωτοδικείο εφάρμοσε εσφαλμένα την εν λόγω διάταξη του κανονισμού.

39 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, εφόσον ο αναιρεσείων αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο συζητήσεως κατά την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 43). Πράγματι, αν ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει, κατά τον τρόπο αυτό, την αίτησή του αναιρέσεως σε λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε ήδη ενώπιον του Πρωτοδικείου, η διαδικασία της αναιρέσεως θα στερούνταν μέρος του νοήματός της (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 6ης Μαρτίου 2003, C-41/00 P, Interpoc κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-2125, σκέψη 17).

40 Εντούτοις, από τα άρθρα 225 ΕΚ, 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να προσδιορίζει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 34· της 8ης Ιανουαρίου 2002, C-248/99 P, Γαλλία κατά Monsanto και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-1, σκέψη 68, και προαναφερθείσα απόφαση Interporc κατά Επιτροπής, σκέψη 15).

41 Εν προκειμένω, όμως, ο J.-C. Martinez δεν προσδιόρισε, με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, τους λόγους για τους οποίους το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα, απορρίπτοντας, αντιστοίχως με τις σκέψεις 108 έως 119 και 81 έως 89 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, τα προβληθέντα πρωτοδίκως επιχειρήματα, αλλά περιορίστηκε να επαναλάβει τα επιχειρήματα αυτά.

42 Συνεπώς, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτος.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

43 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez αμφισβητεί κατ' ουσίαν, τη νομιμότητα του ελέγχου που άσκησε το Κοινοβούλιο επί της συμφωνίας της δηλώσεως περί σχηματισμού της ομάδας ΤΣΑΒ προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού, καθώς και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού.

44 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, ο J.-C. Martinez ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας, με τη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι το Κοινοβούλιο είναι αρμόδιο να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή και ερμηνεία των διατάξεων του εσωτερικού του κανονισμού, προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 180 του εν λόγω κανονισμού. Συγκεκριμένα, κατά τον αναιρεσείοντα, οι διατάξεις του άρθρου 180 επιτρέπουν αποκλειστικά στο Κοινοβούλιο να υποβάλλει το ζήτημα στην κρίση της επιτροπής συνταγματικών υποθέσεων, αλλά δεν του χορηγούν σε καμία περίπτωση εξουσία ελέγχου της ορθότητας της εφαρμογής και ερμηνείας των διατάξεων του κανονισμού.

45 Συναφώς, πρέπει, καταρχάς, να επισημανθεί ότι, κατά το άρθρο 180, παράγραφος 1, του κανονισμού, σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με την εφαρμογή ή ερμηνεία του κανονισμού ή σε περίπτωση που πρέπει να ληφθεί απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 142 αυτού, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα

προς εξέταση στην αρμόδια επιτροπή, γεγονός που ενισχύει την άποψη σύμφωνα με την οποία το Κοινοβούλιο είναι αρμόδιο να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή και ερμηνεία των διατάξεων του εσωτερικού του κανονισμού.

46 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι παράγραφοι 2 έως 5 του άρθρου 180 του κανονισμού παρέχουν στην επιτροπή που επιλαμβάνεται του ζητήματος την εξουσία να προτείνει τροποποιήσεις (παράγραφος 2) ή ερμηνείες του κανονισμού οι οποίες, αν δεν έχει υποβληθεί σχετική ένσταση, θεωρούνται δεκτές ή, αν έχει υποβληθεί ένσταση από μία πολιτική ομάδα ή τριάντα δύο τουλάχιστον βουλευτές, μπορούν να γίνουν δεκτές από το Κοινοβούλιο με σχετική πλειοψηφία, παρόντος τους ενός τρίτου τουλάχιστον των βουλευτών του (παράγραφοι 3 έως 5).

47 Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 180, παράγραφος 6, του κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο οι εν λόγω ερμηνείες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη μελλοντική εφαρμογή και ερμηνεία των σχετικών άρθρων, προκύπτει ότι το Κοινοβούλιο διαθέτει την αμφισβητούμενη από τον J.-C. Martinez εξουσία ελέγχου.

48 Εντεύθεν προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας, με τη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι το Κοινοβούλιο είναι αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 180 του κανονισμού, να μεριμνά, ενδεχομένως μέσω της υποβολής του ζητήματος στην κρίση της επιτροπής συνταγματικών υποθέσεων, για την ορθή εφαρμογή και ερμηνεία του εσωτερικού του κανονισμού, δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα.

49 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο.

50 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε διπλό νομικό σφάλμα. Αφενός, το Πρωτοδικείο εσφαλμένα έκρινε, με τη σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι το τεκμήριο σχετικά με την ύπαρξη πολιτικής συγγενείας μεταξύ των βουλευτών που προβαίνουν στη δήλωση περί σχηματισμού θεωρείται μαχητό, καθόσον το γεγονός και μόνον της υιοθετήσεως κοινής θέσεως και του σχηματισμού μιας ομάδας με σκοπό να διασφαλίζεται πλήρως η άσκηση εκ μέρους κάθε βουλευτή των βουλευτικών του καθηκόντων δηλώνει με σαφήνεια την ύπαρξη πολιτικής συγγενείας κατά την έννοια του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού. Αφετέρου, κατά τον αναιρεσείοντα, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη, κρίνοντας, με τη σκέψη 122 της ίδιας αποφάσεως, ότι το γεγονός ότι καμία από τις αναληφθείσες εξ ονόματος της ομάδας ΤΣΑΒ πρωτοβουλίες δεν αναλήφθηκε από βουλευτές ανήκοντες σε περισσότερα από ένα εκ των μερών που απαρτίζουν την ομάδα ΤΣΑΒ επαληθεύει την απουσία πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μερών που απαρτίζουν την ομάδα αυτή. Κατά τον αναιρεσείοντα, προκειμένου να υποβάλουν ένα κείμενο, τα διαφορετικά πολιτικά μέρη που απαρτίζουν την ομάδα ΤΣΑΒ συνέρχονται επανειλημμένως.

51 Όσον αφορά, καταρχάς, το επιχείρημα του αναιρεσείοντος σύμφωνα με το οποίο το γεγονός της υιοθετήσεως κοινής θέσεως και του σχηματισμού μιας ομάδας με σκοπό να διασφαλίζεται πλήρως η άσκηση εκ μέρους κάθε βουλευτή των βουλευτικών του καθηκόντων δηλώνει με σαφήνεια την ύπαρξη πολιτικής συγγενείας, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει ιδίως από τις σκέψεις 110 έως 119 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το σχετικό με την ύπαρξη πολιτικής συγγενείας τεκμήριο ανατράπηκε εν προκειμένω μόνο λόγω του ρητού αποκλεισμού, εκ μέρους των βουλευτών που προέβησαν στη δήλωση περί σχηματισμού, οιασδήποτε πολιτικής συγγενείας μεταξύ τους, γεγονός που δεν αμφισβητήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως.

52 Συνεπώς, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε, με τη σκέψη 120 της εν λόγω αποφάσεως, ότι το Κοινοβούλιο δεν αυτοανακηρύχθηκε κριτής της πολιτικής συγγενείας των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ, αλλά περιορίστηκε να διαπιστώσει, λαμβάνοντας υπόψη τη δήλωση περί σχηματισμού της εν λόγω ομάδας, ότι τα μέλη της παραδέχονταν ανοιχτά την έλλειψη κάθε τέτοιας φύσεως συγγενείας, ανατρέποντας έτσι αφ' εαυτών τους το μαχητό τεκμήριο περί της υπάρξεως πολιτικής συγγενείας.

53 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα κατά το οποίο, προκειμένου να υποβάλουν ένα κείμενο, τα διαφορετικά πολιτικά μέρη που απαρτίζουν την ομάδα ΤΣΑΒ συνήλθαν

επανειλημμένως, στοιχείο που επαληθεύει την απουσία πολιτικής συγγενείας μεταξύ τους, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από τα άρθρα 225 ΕΚ και 58 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο είναι αποκλειστικά αρμόδιο να διαπιστώσει και να εκτιμήσει τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά, καθώς και να αξιολογήσει τη σημασία των προσκομισθέντων αποδεικτικών στοιχείων, υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως παραμορφώσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψεις 49 έως 66· της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψη 194, και της 7ης Νοεμβρίου 2002, C-24/01 P και C-25/01 P, Glencore Compagnie Continentale κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-10119, σκέψη 65).

54 Εν προκειμένω, όμως, ο J.-C. Martinez δεν παρέσχε στο Δικαστήριο κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει παραμόρφωση των προσκομισθέντων ενώπιον του Πρωτοδικείου αποδεικτικών στοιχείων ή ανακρίβειες στις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου όσον αφορά τα σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά στοιχεία της δικογραφίας. Αντιθέτως, με την αίτησή του, ο αναιρεσείων αναφέρει ότι τα στοιχεία που επικαλείται προς στήριξη του ισχυρισμού του περί πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών της ΤΣΑΒ είναι μεταγενέστερα της επίδικης πράξεως.

55 Συνεπώς, το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει προδήλως αβάσιμο και εν μέρει προδήλως απαράδεκτο.

56 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

57 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος περιλαμβάνει τρία σκέλη, ο J.-C. Martinez προβάλλει παραβίαση έναντι των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

58 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, ο J.-C. Martinez ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο αναγνώρισε, με τη σκέψη 165 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, την ύπαρξη διακρίσεων μεταξύ των βουλευτών που ανήκουν σε πολιτική ομάδα και των μη εγγεγραμμένων βουλευτών, περιορίστηκε όμως στην αναφορά ότι η διαφορετική αυτή μεταχείριση δεν απορρέει από την επίδικη πράξη, αλλά από άλλες, πλην του άρθρου 29, παράγραφος 1, διατάξεις του κανονισμού αυτού ή από διατάξεις διοικητικής φύσεως των οποίων η νομιμότητα δεν αμφισβητήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου. Εντούτοις, παρά το γεγονός ότι δεν αμφισβητήθηκε η νομιμότητα των διατάξεων αυτών, το Πρωτοδικείο όφειλε να συναγάγει τις έννομες συνέπειες των εν λόγω δυσμενών διακρίσεων, οι οποίες δεν θα μπορούσαν επ' ουδενί να διατηρηθούν.

59 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, εν αντιθέσει προς την υποστηριζόμενη από τον J.-C. Martinez άποψη, το Πρωτοδικείο ουδόλως ευνόησε τις διακρίσεις στη μεταχείριση μεταξύ των βουλευτών που ανήκουν σε πολιτική ομάδα και των μη εγγεγραμμένων βουλευτών, αντιθέτως δε, με τη σκέψη 157 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, κάλεσε το Κοινοβούλιο να εξετάσει αν η διαφορές στη μεταχείριση μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών βουλευτών είναι όλες αναγκαίες και δικαιολογημένες στο πλαίσιο των νόμιμων σκοπών που επιδιώκει το όργανο αυτό, καθώς και να εξαλείψει, ενδεχομένως, τις περιεχόμενες στις διατάξεις εσωτερικής οργανώσεως του Κοινοβουλίου ανισότητες οι οποίες δεν πληρούν την εν λόγω προϋπόθεση αναγκαιότητας και, κατά συνέπεια, θα μπορούσαν, στο πλαίσιο ελέγχου νομιμότητας που μπορεί να ζητήσει ο κοινοτικός δικαστής για εκδοθείσες κατ' εφαρμογήν των διατάξεων αυτών πράξεις του Κοινοβουλίου, να κριθούν ως εισάγουσες διάκριση.

60 Εντούτοις σε πολλά σημεία της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ιδίως δε με τις σκέψεις 155, 165 και 210, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι οι εν λόγω διαφορές στη μεταχείριση, η ύπαρξη των οποίων δεν αμφισβητήθηκε από το Κοινοβούλιο, δεν απορρέουν από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού, αλλά από σειρά άλλων διατάξεων εσωτερικής οργανώσεως του Κοινοβουλίου, παρατιθεμένων στη σκέψη 156 της ίδιας αποφάσεως, των οποίων η νομιμότητα δεν αμφισβητήθηκε από τον αναιρεσείοντα ενώπιον Πρωτοδικείου.

61 Επιπλέον, δεδομένου ότι ο J.-C. Martinez δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι δεν προέβαλε τον ισχυρισμό περί μη νομιμότητας ενώπιον του Πρωτοδικείου, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι δεν συνήγαγε τις έννομες συνέπειες της φερόμενης διακριτικής μεταχειρίσεως.

62 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο.

63 Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez ισχυρίζεται, αφενός, ότι υπέστη διακριτική μεταχείριση καθόσον, κατά τον σχηματισμό άλλων ομάδων τεχνικής συγκροτήσεως, δεν ασκήθηκε προηγούμενος έλεγχος επί της δηλώσεως που υπέβαλε νομοτύπως ο αναγκαίος αριθμός βουλευτών και, αφετέρου, ότι, υπό αυτές τις συνθήκες, η ομάδα ΤΣΑΒ μπορούσε νομίμως να εμπιστευθεί την πάγια ερμηνεία που δίδει το Κοινοβούλιο στο άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού.

64 Συναφώς αρκεί η διαπίστωση ότι ο J.-C. Martinez δεν προσδιόρισε, με αυτό το σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, τους λόγους για τους οποίους το Πρωτοδικείο υπέ-

πεσε σε νομικό σφάλμα, απορρίπτοντας, με τις σκέψεις 183 έως 186 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, τα προβληθέντα πρωτοδίκως επιχειρήματα, αλλά περιορίστηκε να επαναλάβει τα επιχειρήματα αυτά.

65 Κατά τη νομολογία που παρατίθεται με τη σκέψη 40 της παρούσας διατάξεως, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτο.

66 Με το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως. ο J.-C. Martinez ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο κακώς απέρριψε τα στοιχεία προς απόδειξη της συνοχής των ψήφων των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ, με την αιτιολογία ότι επρόκειτο για γεγονότα μεταγενέστερα της επίδικης πράξεως, καθόσον τα γεγονότα αυτά ήταν ικανά να διαφωτίσουν το Πρωτοδικείο ως προς την πολιτική συγγένεια που υφίσταται μεταξύ των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ.

67 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο λόγος αυτός στηρίζεται σε προδήλως εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

68 Αφενός, το Πρωτοδικείο, κρίνοντας, με τη σκέψη 189 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι το βάσιμο της εκτιμήσεως του Κοινοβουλίου σχετικά με τη μη συμφωνία της δηλώσεως περί σχηματισμού της ομάδας ΤΣΑΒ προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού δεν μπορούσε να ανατραπεί από τον ετερογενή χαρακτήρα των ψήφων των μελών της ομάδας αυτής κατά τις πρόσφατες συνεδριάσεις, παρέπεμψε ρητώς στις σκέψεις 123 και 124 της ίδιας αποφάσεως, με τις οποίες επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι η παρατηρηθείσα στο πλαίσιο της ομάδας αυτής σύγκλιση ψήφων μπορεί να υποκρύπτει θεμελιώδη διάσταση των κατ' ιδίαν

πολιτικών κινήτρων για την ψήφο εκάστου των μελών αυτών και, συνεπώς, η σύγκλιση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ένδειξη της υπάρξεως πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών της εν λόγω ομάδας.

69 Αφετέρου, με τη σκέψη 191 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε επίσης ότι, για τους εκτεθέντες στη σκέψη 91 της ίδιας αποφάσεως λόγους, ο ετερογενής χαρακτήρας των ψήφων επί ειδικών ζητημάτων των μελών που ανήκουν στην ίδια πολιτική ομάδα δεν μπορεί, συναφώς, να θεωρηθεί ως στοιχείο που αποδεικνύει τη σαφή παραδοχή της απουσίας πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών αυτών. Συγκεκριμένα, με τη σκέψη 91, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο ετερογενής χαρακτήρας των ψήφων των μελών της ίδιας πολιτικής ομάδας δεν πρέπει να θεωρείται ένδειξη ελλείψεως πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών αυτών, αλλά ως εκδήλωση της αρχής της ανεξαρτησίας της εντολής του βουλευτή.

70 Εντεύθεν προκύπτει ότι η απόρριψη, εκ μέρους του Πρωτοδικείου, των προς απόδειξη της συνοχής των ψήφων των μελών της ομάδας ΤΣΑΒ στοιχείων, δεν στηρίζεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι οι ψήφοι αυτές ήταν όλες μεταγενέστερες της επίδικης πράξεως.

71 Υπό αυτές τις συνθήκες, το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο και, ως εκ τούτου, ο τρίτος λόγος πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως

72 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez προβάλλει παραβίαση της αρχής περί δημοκρατίας. Κατά τον αναιρεσείοντα, η αρχή αυτή απαγορεύει να θίγονται οι όροι ασκήσεως των κοινοβουλευτικών καθηκόντων από το γεγονός ότι ο βουλευτής

δεν ανήκει σε πολιτική ομάδα και είναι, συναφώς, άνευ σημασίας το γεγονός ότι η διακριτική μεταχείριση μεταξύ των μη εγγεγραμμένων βουλευτών και των βουλευτών που ανήκουν σε πολιτική ομάδα δεν απορρέει από την επίδικη πράξη, αλλά από διατάξεις του κανονισμού κατά των οποίων δεν προβλήθηκε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας.

73 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι το Πρωτοδικείο υπογράμμισε, με τη σκέψη 200 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η αρχή περί δημοκρατίας δεν απαγορεύει στο Κοινοβούλιο να θεσπίζει μέτρα εσωτερικής οργανώσεως σκοπούντα, όπως οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του κανονισμού, να του παράσχουν τη δυνατότητα να επιτελέσει κατά τον καλύτερο τρόπο, σε συνάρτηση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τον θεσμικό ρόλο και να εκπληρώσει την αποστολή που του αναθέτουν οι Συνθήκες. Το Πρωτοδικείο παρέπεμψε στις σκέψεις 144 έως 149 της εν λόγω αποφάσεως, με τις οποίες αιτιολογεί αυτό το συμπέρασμα.

74 Ο αναιρεσείων, όμως, δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι η σχετική αιτιολογία του Πρωτοδικείου ενέχει νομική πλημμέλεια.

75 Όσον αφορά, επίσης, τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου κατά την οποία η διακριτική μεταχείριση μεταξύ των μη εγγεγραμμένων βουλευτών και των βουλευτών που ανήκουν σε πολιτική ομάδα δεν απορρέει από την επίδικη πράξη, αλλά από διατάξεις του κανονισμού εσωτερικής οργανώσεως του Κοινοβουλίου κατά των οποίων δεν προβλήθηκε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, πρέπει να επισημανθεί ότι ο J.-C. Martinez δεν μπορεί να προσάψει στο Πρωτοδικείο ότι δεν συνήγαγε τις έννομες συνέπειες της διακριτικής αυτής μεταχειρίσεως, καθόσον, όπως αναφέρθηκε με τη σκέψη 61 της παρούσας διατάξεως, ο αναιρεσείων δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι δεν προέβαλε ισχυρισμό περί μη νομιμότητας των διατάξεων αυτών.

76 Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι ο αναιρεσείων βάλλει κατά της νομιμότητας των εν λόγω διατάξεων με την παρούσα αίτηση αναιρέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, αν επιτρεπόταν στον διάδικο να προβάλει για πρώτη φορά

ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρισμό που δεν είχε προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο διάδικος αυτός θα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αρμοδιότητα επί των αιτήσεων αναιρέσεως είναι περιορισμένη, διαφορά με περιεχόμενο ευρύτερο από αυτό της διαφοράς που εκδίκασε το Πρωτοδικείο. Στο πλαίσιο, όμως, της αιτήσεως αναιρέσεως, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομικής λύσεως που έδωσε το Πρωτοδικείο ενόψει των ισχυρισμών που προβλήθηκαν και εξετάστηκαν ενώπιόν του (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., σκέψη 59· απόφαση της 28ης Μαΐου 1998, C-7/95 P, Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-3111, σκέψη 62, και προπαρατεθείσα απόφαση Glencore και Compagnie Continentale κατά Επιτροπής, σκέψη 62).

77 Εντεύθεν προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμος και, δεδομένου ότι ο αναιρεσείων προβάλλει με αυτόν για πρώτη φορά νέο ισχυρισμό ενώπιον του Δικαστηρίου, ως προδήλως απαράδεκτος.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως

78 Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez προβάλλει παραβίαση εκ μέρους του Πρωτοδικείου της αρχής της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, ισχυριζόμενος ότι το Πρωτοδικείο ουδόλως κατέδειξε τον λόγο για τον οποίο ο περιορισμός της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, ο οποίος απορρέει από την επιταγή περί υπάρξεως πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών μιας ομάδας, αποτελεί νόμιμο μέτρο.

79 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 233 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, παρέπεμψε ρητώς στις σκέψεις 145 έως 149 της εν λόγω αποφάσεως, με τις οποίες εκτίθενται αναλυτικώς οι λόγοι για τους οποίους η διάρθρωση του Κοινοβουλίου σε ομάδες βουλευτές μεταξύ των οποίων υπάρχει πολιτική συγγένεια εξυπηρετεί νόμιμους σκοπούς.

80 Υπό αυτές τις συνθήκες, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμος.

Επί του έκτου λόγου αναιρέσεως

81 Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως, ο J.-C. Martinez προσάπτει στο Πρωτοδικείο τη μη τήρηση των κοινών κοινοβουλευτικών παραδόσεων των κρατών μελών. Υποστηρίζει, ειδικότερα, ότι το Πρωτοδικείο, εκτιμώντας ότι τα παραδείγματα συγκριτικού δικαίου που επικαλέστηκε προς στήριξη της αιτήσεώς του δεν ήταν σημαντικά, υπέπεσε σε σφάλμα.

82 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, ενώ το Πρωτοδικείο επισήμανε, με τη σκέψη 241 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι από τα στοιχεία που παρέσχε ο αναιρεσείων προκύπτει ότι ο σχηματισμός τεχνικών ή μικτών ομάδων επιτρέπεται σε ορισμένες εθνικές κοινοβουλευτικές συνελεύσεις, πρόσθεσε, με την επόμενη σκέψη, ότι, αντιθέτως, από τα στοιχεία αυτά δεν προκύπτει ότι αποκλείεται τα εθνικά κοινοβούλια που εξαρτούν, όπως το Κοινοβούλιο, τον σχηματισμό ομάδας στο πλαίσιό τους από την ύπαρξη πολιτικής συγγενείας να δεχθούν, προκειμένου περί δηλώσεως σχηματισμού ομάδας ανάλογης προς τη δήλωση σχηματισμού της ομάδας ΤΣΑΒ, ερμηνεία ίδια με εκείνη που το Κοινοβούλιο έδωσε στην επίδικη πράξη. Κατά το Πρωτοδικείο, τα στοιχεία αυτά δεν επιτρέπουν ομοίως να συναχθεί ότι ο σχηματισμός ομάδας, όπως η ομάδα ΤΣΑΒ, της οποίας τα μέλη δηλώνουν ρητώς ότι αυτή στερείται κάθε πολιτικού χαρακτήρα, θα ήταν εφικτός στην πλειονότητα των εθνικών κοινοβουλίων.

83 Εν προκειμένω, αρκεί η διαπίστωση ότι τόσο από την ίδια τη διατύπωση του έκτου λόγου αναιρέσεως όσο και από το κείμενο της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι ο αναιρεσείων επιδιώκει να αμφισβητήσει την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων. Όπως, όμως, επισημάνθηκε με τη σκέψη 53 της παρούσας διατάξεως, η εκτίμηση αυτή δεν μπορεί να υποβληθεί στην κρίση του Δικαστηρίου στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, εκτός αν συντρέχει περίπτωση παραμορφώσεως των εν λόγω στοιχείων.

84 Δεδομένου ότι ο αναιρεσείων δεν προέβαλε τέτοιου είδους ισχυρισμό, ο έκτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτος.

85 Επειδή οι λόγοι αναιρέσεως που προέβαλε ο J.-C. Martinez είναι εν μέρει προδήλως απαράδεκτοι και εν μέρει προδήλως αβάσιμοι, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

86 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στη διαδικασία της αιτήσεως αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 του ιδίου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο ζήτησε την καταδίκη του J.-C. Martinez και αυτός ηττήθηκε, επιβάλλεται η καταδίκη του στα δικαστικά έξοδα της παρούσας δίκης. Πέραν των δικών του δικαστικών εξόδων, ο J.-C. Martinez φέρει και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων στην υπόθεση C-488/01 P-R.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ολομέλεια)

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει τον J.-C. Martinez στα δικαστικά έξοδα της παρούσας δίκης.

3) Ο J.-C. Martinez φέρει και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων στην υπόθεση C-488/01 P-R.

Λουξεμβούργο, 11 Νοεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

Β. Σκουρής